

JAK SE ZA STARÝCH ČASŮ SLAVILY VÁNOCE

Milí čtenáři občasníku Přílucké ozvěny. Asi proto, že jsem jeden z nejstarších občanů této části Zlína, byl jsem požádán, abych zavzpomínal, jak se v mých dětských létech slavily nejkrásnější svátky v roce Vánoce.

Tak tedy začnu. V první řadě musím konstatovat, že v oslavách těchto svátků v dnešní době a oslavách v mém dětství je opravdu velký rozdíl. Za mého dětství se strožil stromek ve skromnějších podmínkách. Stromek se nekupoval. Ten před svátky přinesl tatínek z lesa tak, aby o tom děti nevěděly. Na Štědrý den se až do večera držel přísný půst. Nejvíce práce měla maminka s přípravou štedrovečerní večeře. Malé děti se musely nějak zabavit, aby nebyly u strojení stromečku, který nosil Ježíšek. To měl na starosti obyčejně tatínek. Děti věřily, že když se postí, uvidí zlaté prasátko. Výzdoba stromečku byla daleko skromnější než v dnešní době. Elektrické svíčky a ani krásné okrasné řetězy nebyly.

Na stromeček se dávaly svíčky voskové a řetězy se dělaly doma. Z nastříhaných barevných papírů se slepováním dělaly kroužky, které se při lepení propojovaly do potřebné délky, podle velikosti stromečku. Čokoládových ozdob bylo minimum. Do staniolu se balily ořechy a ty se pak s jablky a maminkou napečenými perníčky věšely na stromeček, který byl jak se tehdy říkalo, ve světnici, do které rodiče děti do večeře nepustily. Večeře sestávala někdy z rybí polévky, smaženého kapra nebo jiné ryby s bramborovým salátem, nebo z polévky houbové a krupičné kaše. Na stole byly táce s cukrovím, které maminka napekla těsně před svátky, ovoce, sodovka a pro tatínka pivo.

Po večeři, když zazvonil zvoneček, odešli všichni do světnice, kde byl od Ježíška nazdobený stromek s dárky. Tyto byly taky skromnější. Vesměs praktické věci jako čepice, šály, svetry, boty a někdy i brusle na klíček. V lépe situovaných rodinách i lyže, sáňky, pomeranče, banány, fíky a další. Pro cérečky třeba panenky, pro kluky dřevěné stavebnice a hry jako „Člověče nezlob se“ a podobně. Jak večer pokročil, děti po vyzkoušení dárků a po zpěvu koled šly po celodenní únavě a s plnými bříšky spát. Rodiče se staršími dětmi šli buď na Půlnoční nebo na Jitřní do kostela. Druhý den na Boží narození byly od samého rána, pokud se jídla týká, opravdové hody. Na snídani bylo „kafé“ s vánočkou a další jídla skutečně hodová, jako třeba polévka hovězí nebo slepičí s domácími nudlemi, řízky a pečené vepřové, pečená husa, knedlíky a zelí.

Další den, na Štěpána, bylo veselo. Vždyť se i dnes říká, že „Na Štěpána není pána“. Pacholci buď zůstali ve službě i další rok, nebo odešli a byl přijat již dříve domluvený druhý. Na Nový rok se to stejné dělo i u služebných. Služebné dostaly v tyto dny výslužku a vyúčtování (doplatek služebného), protože v jednotlivých měsících dostávali dle jejich potřeb jen zálohu. I když vánoční doba trvala až do Hromnic, prakticky končila na Tři krále, to je 6. ledna. Pak se již mohly stromečky odstrojit. To je tak vše. Dalo by se psát ještě dále a obšírněji, ale to by již nezbylo v Příluckých ozvěnách místo pro další zprávy.

J. Slováček